

Ministerie van Justitie

Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

Postadres: Postbus 16502, 2500 BM DEN HAAG
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Afdeling DPV/AM
T.a.v. de heer drs. J.A.M. van der Zeeuw
Postbus 20061
2500 EB 's-Gravenhage

Bezoekadres:
Bordewijklaan 62
2591 XR DEN HAAG
Error! Unknown document property name.4290
Fax **Error! Unknown document property name.**

Unit	Gemeenschappelijk Centrum Kennis, Advies en Ontwikkeling (GC KAO)
Concipiënt	Bureau Land en Taal
Datum	03 september 2008
Ons Kenmerk	INDUIT 08-3171 GCKAO
Uw kenmerk	N.v.t.
Bijlagen	geen
Onderwerp	Terms of Reference voor algemeen ambtsbericht Burundi

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken hieromtrent tussen het ministerie van Justitie en het ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de staatssecretaris van Justitie en de uitvoeringspraktijk van de IND bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de algemene situatie in Burundi.

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van reeds door u geschreven openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over Burundi.

Input van maatschappelijke relevante organisaties is betrokken bij de totstandkoming van deze brief.

Deze brief is een aangepaste versie van de brief die we u op 29 februari 2008 stuurden maar die niet geleid heeft tot het uitbrengen van een Algemeen Ambtsbericht Burundi.

1. Landeninformatie

Ik verzoek u de alhier genoemde onderwerpen zoveel mogelijk beknopt te vermelden en indien mogelijk te verwijzen naar een eerder algemeen ambtsbericht indien deze reeds aldaar aan de orde zijn geweest. Ik verzoek u relevante ontwikkelingen m.b.t. staatsinrichting wel te vermelden.

1.1. *Land en volk*, w.o. met betrekking tot talen:

Kunt u de informatie uit het vorige ambtsbericht opnieuw opnemen en indien noodzakelijk actualiseren?

1.2. *Geschiedenis*

1.3. *Staatsinrichting*

2. Politieke ontwikkelingen

Kunt u aandacht besteden aan relevante politieke ontwikkelingen sinds het laatste door u uitgebrachte ambtsbericht wat betreft alle onderwerpen die in dat ambtsbericht aan de orde zijn gekomen. Wilt u daarbij met name ingaan op:

- 2.1 De stand van zaken met betrekking tot het staakt-het-vuren en verdere vredesonderhandelingen tussen de FNL en de regering.
- 2.2 De ontwikkeling van de verhouding tussen de regering en de oppositie.
- 2.3 De ontwikkelingen tussen de Burundese politieke partijen, de interne problemen binnen die politieke partijen en de eventuele dreiging die hiervan uitgaat voor de stabiliteit en de democratie in Burundi. Kunt u hierbij ook nadrukkelijk ingaan op de interne ontwikkelingen in de regeringspartij CNDD/FDD, de positie van Hussein Radjabu en zijn aanhangers en de verhoudingen tussen en doelstellingen van de verschillende facties binnen de CNDD/FDD?
- 2.4. De samenwerking met een aantal buurlanden om te komen tot een gezamenlijke aanpak van de rebellen. Zijn er resultaten te melden?
- 2.5. De achtergronden van de vorming van een nieuwe regering in november vorig jaar en de samenstelling ervan.
- 2.6. Kunt u ingaan op de karakterisering door de Afrikaanse Unie bij monde van Said Djinnit in augustus/september vorig jaar, dat er in Burundi sprake zou zijn van een verdieping van de crisis, het haperen van het vredesproces en het weer aan de oppervlakte komen van etnische spanningen? Waarp waren deze karakterisering gebaseerd en in hoeverre deelt u deze? Is de situatie inmiddels weer verbeterd?
- 2.7. Kunt u ingaan op de ontwikkelingen ten aanzien van het Pact voor Veiligheid, Stabiliteit en Ontwikkeling? Is het op te richten Speciale Fonds voor Wederopbouw en Ontwikkeling inmiddels ingesteld en zo ja, functioneert het goed? Houden alle betrokken landen zich aan het Pact?
- 2.8 Kunt u ingaan op de voorbereidingen van de verkiezingen in 2010. Functioneert de stuurgroep die deze moet voorbereiden naar behoren? Leiden de voorbereidingen voor deze verkiezingen tot verscherping van de tegenstellingen?

3. Veiligheidssituatie

Kunt u een overzicht geven van de relevante ontwikkelingen ten aanzien van de interne veiligheid in Burundi in het algemeen en daarbij eventuele regionale verschillen benoemen? Is de veiligheidssituatie verbeterd, verslechterd of gelijk gebleven? Kunt u ook ingaan op het huidige oordeel van de VN over het veiligheidsrisico in (de verschillende regio's van) Burundi?

Kunt u op basis van de criteria, genoemd in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRS) van 20 juli 2007 (nr 200608939/1) en genuanceerd in de uitspraak van de AbRS van 3 april 2008 (nr 200701108/1) aangeven of er in Burundi sprake is van een internationaal of intern gewapend conflict? Kunt u hierbij aangeven of dit voor het gehele land geldt? Zo nee, kunt u dan aangeven in welke gebieden er sprake is van een gewapend conflict?

Kunt u wat betreft de veiligheidssituatie daarbij ook met name in gaan op:

- 3.1 De veiligheidsincidenten. Welke veiligheidsincidenten hebben zich voorgedaan gedurende de verslagperiode en waar precies?
- 3.2 De FNL.
  - 3.2.1 Kunt u aangeven wat de opbouw is (van de militaire tak) van deze organisatie? Ik vraag u daarbij aandacht te schenken aan de bevoegdheden van de diverse organen c.q. leidinggevenden.
  - 3.2.2 Kunt u ingaan op de verschillende facties waaruit de FNL bestaat en de verschillen daartussen toelichten? Is het juist dat er tijdens de verslagperiode een nieuwe FNL factie is ontstaan onder leiding van oud CNDD-FDD strijder Banes? Zo ja, kunt u dit toelichten?
Kunt u voor de verschillende facties van de FNL de vragen 3.2.3 tot en met 3.2.8 beantwoorden?
  - 3.2.3 Kent deze organisatie een rangenstelsel? Zo ja, kunt u dat beschrijven.

- 3.2.4 Kunt u aangeven wat de militaire sterkte van de organisatie is en wat de bewapening is van de FNL?
- 3.2.5 Heeft de FNL de controle over een deel van het land? Zo nee: heeft de FNL bases in of buiten het land, van waaruit acties in Burundi worden ondernomen?
- 3.2.6 Beheert de FNL detentiecentra?
- 3.2.7 Kunt u aangeven welk doel de FNL heeft?
- 3.2.8 Voert deze organisatie gewapende acties uit? Kunt u deze acties beschrijven, inclusief de locaties waar dergelijke acties plaatsvonden, de aantallen burgerslachtoffers en militaire slachtoffers? Met welke regelmaat worden deze acties uitgevoerd? Worden de acties gecoördineerd door de (militaire) leiding van de FNL? Zijn FNL acties gericht tegen bepaalde personen of groeperingen of zijn de acties tamelijk willekeurig?
- 3.2.9 Kunnen slachtoffers van FNL geweld de bescherming invoeren van de Burundese autoriteiten en kunnen zij daadwerkelijk bescherming krijgen? Geldt dit voor alle bevolkingsgroepen in gelijke mate? Zijn er slachtoffers van FNL geweld die klachten hebben ingediend? Zijn er FNL strijders opgepakt en strafrechtelijk vervolgd vanwege hun gewelddadigheden?
- 3.2.10 Kunt u ingaan op de rekrutering van strijders door de FNL. Zijn er gevallen bekend van gedwongen rekrutering? Worden leden van de Hutu bevolkingsgroep gericht gerekruteerd? Wordt er druk uitgeoefend op personen die weigeren lid te worden van de FNL? Zo ja, op welke manier?
- 3.2.11 Hoe verloopt de terugkeer van terugkerende FNL strijders? Is er sprake van spanningen bij de terugkeer? In hoeverre komen er Zuid-Afrikaanse soldaten aan te pas om de terugkeer goed te laten verlopen?
- 3.2.12 Is het juist dat er als gevolg van gewelddadigheden tussen de FNL en de regering in de provincie Bubanza in januari van dit jaar opnieuw duizenden mensen op de vlucht zijn geslagen? Zo ja, is dit een teken van een verslechterende veiligheidssituatie in Burundi? Hoe is de situatie inmiddels?
- 3.3 De veiligheidssituatie van de luchthaven. Is deze gedurende de verslagperiode nog bedreigd geweest door rebellen?
- 3.4 De BINUB. Kunt u ingaan op het mandaat, de daadwerkelijke activiteiten en de bijdrage van de BINUB aan het bewaren van de vrede in Burundi? Is het mandaat na 31 december 2007 verlengd en zo ja tot wanneer?
- 3.5 Geweld van de kant van de regering. Kunt u ingaan op geweld door het leger, de politie en andere veiligheidsdiensten.
- 3.6 De *Commission Technique de désarmement des civils*. Wat zijn de ontwikkelingen en welke effecten heeft het werk van deze commissie gehad ?
- 3.7 Het demobilisatie en re-integratie programma (DDR). Hoeveel mensen vallen hier inmiddels onder? Hoe stelt men de Burundese nationaliteit vast (aangezien dit een voorwaarde is om onder het programma te vallen)?
- 3.8 Wat betekent het veel in omloop zijn van kleine wapens onder de burgerbevolking en de hoge criminaliteit voor de algemene veiligheidssituatie? Valt ten aanzien hiervan onderscheid te maken tussen verschillende gebieden? Hoe staat het met de ontmanteling van burgermilities en re-integratie van burgerwachten in de samenleving?

4. Mensenrechten

4.1. Waarborgen

4.1.1. Grondwet

4.1.2. Verdragen

4.1.3. Overige nationale wetgeving

4.1.3.1. In uw vorige ambtsbericht sprak u over ophanden zijnde wetswijzigingen. Hebben deze zich inmiddels voorgedaan en welke wijzigingen betreft dit precies?

4.1.3.2. Zijn er ontwikkelingen ten aanzien het Wetboek van Strafrecht? Zo ja, welke?

4.1.4. Toezicht

4.1.4.1. Zijn er inmiddels resultaten bekend van het (MONUC) onderzoek naar het

bloedbad van 13 augustus 2004.

4.1.4.2. Kunt u ingaan op de invloed van het Ministerie van nationale solidariteit, mensenrechten en gender aangelegenheden? Is de invloed hiervan toegenomen?

4.1.4.3. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de nationale mensenrechtencommissie? Hoe groot is haar invloed en kan deze optreden tegen eventuele mensenrechtenschendingen. Zo ja, op welke wijze?

4.1.4.4. Wat is de invloed van mensenrechtenorganisaties als Ligue Iteka en ABDP?

4.2. *Naleving en schendingen*

Kunt u een overzicht geven van mensenrechtenschendingen in de verslagperiode en daarbij aandacht schenken aan de verschillende betrokken organisaties en actoren zoals het leger en de politie? Kunt u daarbij aangeven voor welke schendingen de regering verantwoordelijk kan worden gehouden en welke andere organisaties of groeperingen zich schuldig hebben gemaakt aan schendingen? Is er in het algemeen sprake van een verbetering of juist verslechtering van de mensenrechtensituatie in Burundi? Waaruit blijkt dat volgens u? Hoe is het gesteld met de bestraffing van mensenrechtenschenders?

4.2.1. Vrijheid van meningsuiting

4.2.1.1. In het vorige ambtsbericht stelde u dat de vrijheid van meningsuiting in Burundi relatief groot is in vergelijking met de buurlanden maar noemde u vervolgens de nodige soms vergaande beperkingen. Is de vrijheid van meningsuiting in Burundi nog altijd relatief groot en zo ja, waaruit blijkt dat dan precies?

4.2.1.2. Hoe zijn inmiddels de verhoudingen tussen media en de regering en waaruit blijkt dat?

4.2.1.3. Zijn journalisten thans in staat om hun beroep vrij uit te oefenen? Indien niet, welke problemen ondervinden zij? Zijn er gevallen bekend van intimidatie van journalisten en zo ja, kunt u deze toelichten?

4.2.1.4. Is de commissie die toeziet op persvrijheid (CNC) inmiddels opgericht/in werking? Zo ja, hoe functioneert deze en met welke gevolgen?

4.2.2. Vrijheid van vereniging en vergadering

4.2.2.1. Wordt het recht van vereniging en vergadering nog altijd in de meeste gevallen gerespecteerd en zo ja, waaruit blijkt dat dan? Worden oppositiegroeperingen nog altijd beperkt in hun werkzaamheden? Zo ja, waardoor worden zij beperkt? Komen demonstraties nog altijd alleen maar voor als deze zijn goedgekeurd door de autoriteiten? Vonden er in de verslagperiode demonstraties plaats en zo ja, is hiertegen door de autoriteiten opgetreden en zo ja, op welke wijze?

4.2.2.2. Gelden de eerder door u genoemde beperkingen alleen voor politieke oppositiebewegingen of ook voor andere organisaties zoals bijvoorbeeld vrouwenorganisaties, homo-organisaties, vakbonden, mensenrechtenorganisaties en organisaties voor persvrijheid?

4.2.3. Vrijheid van godsdienst

4.2.4. Bewegingsvrijheid

4.2.4.1. Kunt u de informatie over het Burundese paspoort en het Laissez-Passer actualiseren en de procedure en benodigdheden voor het verkrijgen hiervan beschrijven? Kunt u daarbij ook ingaan op de procedures die gelden bij ambassades in het buitenland? Welke termijnen gelden daarbij? Zijn ambassades gemachtigd om nationaliteitsverklaringen af te geven?

4.2.4.2. Kunt u ook ingaan op de wijze waarop in Burundi andere documenten, zoals identiteitskaarten, geboorte- en huwelijksakten aangevraagd en afgegeven worden? Ondernemen de autoriteiten maatregelen tegen het op grote schaal voorkomen van valse documenten?

4.2.4.3. Kunt u de informatie over internationale en binnenlandse vervoermogelijkheden actualiseren?

4.2.5. Rechtsgang

4.2.5.1. Op basis van welke wetgeving dient het Speciaal Tribunaal degenen die verantwoordelijk worden gehouden voor genocide en andere misdaden tegen de menselijkheid te vervolgen? Vervolgt het Speciaal Tribunaal op basis van internationaal strafrecht? Welke ontwikkelingen zijn er ten aanzien van de waarheids- en verzoeningscommissie en hoe verhoudt deze zich tot het Speciaal Tribunaal?

4.2.5.2. Zijn er veranderingen opgetreden wat betreft het functioneren van het justitiële apparaat?

4.2.5.3. Wat is de stand van zaken ten aanzien van het onderzoek naar oorlogsmisdaden in Burundi uitgevoerd door het Internationaal Strafhof?

4.2.6. Arrestaties en detenties

4.2.6.1. In hoeverre is er nog sprake van willekeurige arrestaties en detenties van burgers die verdacht worden van sympathieën voor de FNL?

4.2.6.2. Hebben de veiligheidsdiensten zich in de verslagperiode nog schuldig gemaakt aan mensenrechtenschendingen en/of willekeurige arrestaties? Zo ja, wat voor mensen/groepen betrof dit dan?

4.2.7. Mishandeling en foltering

4.2.8. Verdwijningen

4.2.8.1. Is er inmiddels meer bekend over de schuldigen van het verdwijnen van burgers? Zijn er in de verslagperiode opnieuw mensen verdwenen? Is er iets bekend over hun verblijfplaats en degenen die hiervoor verantwoordelijk waren?

4.2.9. Buitengerechtelijke executies en moorden

4.2.9.1. Zijn er in de verslagperiode nog buitengerechtelijke executies uitgevoerd? Zo ja, is bekend door wie? Hoe heeft de SNR zich in de verslagperiode opgesteld?

4.2.10. Doodstraf

5. Positie van specifieke groepen

Ik verzoek u de informatie over de verschillende hieronder genoemde groepen uit het vorige ambtsbericht te actualiseren.

5.1. Vrouwen

5.1.1. Hoe is momenteel de situatie van vrouwen met betrekking tot seksueel geweld? Welke mogelijkheden hebben vrouwen om hiertegen effectief de bescherming van de autoriteiten of anderszins in te roepen?

5.1.2. Kunt u ingaan op het verschijnsel hekserij, de eerder gegeven informatie over dit onderwerp actualiseren en aangeven welke vrouwen en hoeveel vrouwen slachtoffer worden van beschuldigingen van hekserij?

5.1.3. Vindt FGM plaats in Burundi?

5.1.4. Is het wetsontwerp voor erfrecht voor vrouwen inmiddels doorgevoerd?

5.2. Homoseksuelen

5.2.1. Zijn er in Burundi inmiddels homo-organisaties? Is het juist dat er in Burundi een organisatie is die zich heeft aangesloten bij een nieuwe overkoepelende organisatie voor homo-organisaties in Franstalige Afrikaanse landen Africagay? Wordt de vrijheid van vergadering van dergelijke organisaties in Burundi gerespecteerd?

5.2.2. Kunt u toelichten wat u bedoelt met uw eerdere uitspraak dat homoseksualiteit in Burundi niet expliciet strafbaar is en aangeven hoe deze informatie zich verhoudt tot de melding van de pan-Afrikaanse homo organisatie Behind the Mask (www.mask.org.za) dat homoseksualiteit in Burundi illegaal is?

5.2.3. Zijn er gevallen bekend van geweld van burgers of autoriteiten tegen homoseksuelen? Zijn er homoseksuelen gearresteerd wegens hun homoseksualiteit? Lopen homoseksuelen het risico te worden verstoten door hun familie als die erachter komt dat zij homoseksueel zijn?

5.3. Alleenstaande minderjarigen

5.3.1. Kunt u ingaan op het verschijnsel hekserij en de eerder gegeven informatie actualiseren?

5.3.2. Zijn alle kindsoldaten in de verslagperiode gedemobiliseerd? Zijn er nog meldingen van rekrutering van kindsoldaten door de FNL?

5.4. *Dienstplichtweigeraars en deserteurs*

5.5. *Etnische groepen en personen van etnisch gemengde afkomst*

5.5.1. Kunt u een update geven van de positie van de verschillende etnische groeperingen en de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan?

5.6. *Leden van milities en tegenstanders van de regering*

5.6.1. In hoeverre is er nog sprake van willekeurige arrestaties en detenties van burgers die verdacht worden van sympathieën voor de FNL? Hoeveel gevallen betreft dit?

6. Migratieproblematiek

6.1. *Migratiefactoren of -oorzaken*

6.1.1. Kunt u hier een feitelijke beschrijving geven van de ontheemden- en vluchtelingenstroom in en uit het land van herkomst. Kunt u ook ingaan op de ontwikkelingen rondom de binnenlandse vluchtelingen?

6.1.2. Hoe verloopt de terugkeer van vluchtelingen en met name die van ex-asielzoekers?

6.1.3. Kunt u ingaan op de opvangmogelijkheden van vluchtelingen in het algemeen en van minderjarigen in het bijzonder?

6.2. *Opvang in de regio*

6.2.1. Zijn er landen in de regio waar uit de praktijk blijkt dat vluchtelingen worden opgevangen?

6.2.1.1. Zo ja, wat is de feitelijke situatie in deze landen?

6.3. *Activiteiten internationale organisaties*

6.3.1. Kunt u beknopt weergeven wat de activiteiten zijn van relevante internationale organisaties ten aanzien van het land van herkomst?

6.3.2. Kunt u aangeven wat het standpunt is van de UNHCR t.a.v. terugkeer van afgewezen asielzoekers uit Burundi? Faciliteert de UNHCR nog steeds de vrijwillige terugkeer?

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen met Bureau Land en Taal.

De Staatssecretaris van Justitie,
Namens deze,
Het hoofd van de Immigratie- en Naturalisatiedienst,
Namens deze,

G.F. Hendriks (Directeur Gemeenschappelijk Centrum Kennis, Advies en Ontwikkeling)